MINISTERUL AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE

MANUAL DE ALOCARE A GRANTURILOR

Proiectul Agricultura Competitivă în Moldova

Programul de granturi post-investiționale – "Stimularea investițiilor pentru îmbunătățirea productivității solurilor printr-un management durabil al terenurilor"

2022

A Patra Finanțare Adițională pentru MAC-P

BANCA INTERNAȚIONALĂ PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE
FONDUL GLOBAL DE MEDIU

MANUALUL DE ALOCARE A GRANTURILOR

Prezentul manual descrie procedurile de implementare a Programului de granturi acordate pentru compensarea investiţiilor în activităţi de management durabil al terenurilor agricole, care sunt eligibile conform celei de-a patra finanţări adiţionale alocate pentru Proiectul Agricultura Competitivă în Moldova (în continuare MAC-P). Acest manual este elaborat în conformitate cu prevederile acordului de grant semnat la data de 10 decembrie 2021 şi cerinţele specifice ale Băncii Mondiale, Fondului Global de Mediu şi legislaţiei în vigoare a Republicii Moldova.

Manualul de alocare a granturilor stabileşte regulile privind pregătirea, întocmirea şi depunerea sub-proiectului investiţional, precum şi modalitatea de selectare, aprobare şi derulare a dosarelor depuse spre finanţare. De asemenea, Manualul include lista practicilor agricole prietenoase mediului eligibile pentru finanţare, măsurile şi utilajele agricole pentru care se acordă fonduri nerambursabile, lista actelor necesare pentru dosarul de aplicare, precum şi materialele de referinţă. Lista practicilor agricole prezentate în cadrul acestui Manual a fost consultată şi cu Raportul Convenţiei Naţiunilor Unite pentru Combaterea Deşertificării[1].

Administrarea mijloacelor financiare destinate susţinerii producătorilor agricoli în cadrul MAC-P se efectuează de către Agenţia de Intervenţie şi Plăţi pentru Agricultură (în continuare AIPA) subordonată Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare (în continuare MAIA).

Manualul de alocare a granturilor, precum şi lista documentelor solicitate pentru participare la proiect pot suferi rectificări pe parcursul implementării acordului de grant, dar şi din cauza actualizării legislaţiei naţionale. Varianta actualizată va fi publicată pe pagina de internet www.aipa.gov.md şi www.capmu.md.

[1] https://www.unccd.int/sites/default/files/documents/2017-09/UNCCD_Report_SLM.pdf

CUPRINS

I. PREVEDERI GENERALE 4
1.1. Suport investițional sub formă de granturi în contextul managementului durabil al terenurilor . 4
1.2. Obiective specifice 4
II. PEZENTAREA SUPORTULUI INVESTIŢIONAL DE GRANTURI POST-INVESTIȚIONALE DESTINATE MANAGEMENTULUI DURABIL AL TERENURILOR 5
2.1. Beneficiarii granturilor post-investiţionale destinate managementului durabil al terenurilor 5
2.2. Criterii de eligibilitate pentru producătorii agricoli 5
2.3. Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile 5
2.4. Suport consultativ pentru practici agricole de management durabil al terenurilor 13
2.5. Tipuri de investiții neeligibile 14
2.6. Valoarea maximă a grantului post-investițional 14
2.7. Valuta grantului post-investițional 14
2.8. Evaluarea de mediu 14
2.9. Documentele necesare pentru obținerea granturilor post-investiționale 14
III. PROCEDURA DE ACCESARE A GRANTURILOR POST-INVESTIŢIONALE ÎN CADRUL PROIECTULUI MAC-P 16
3.1. Depunerea dosarului de aplicare pentru Programul de granturi post-investiționale 16
3.2. Evaluarea dosarului de aplicare pentru Programul de granturi post-investiționale 17
3.3. Autorizarea plății porțiunii de grant 17
3.4. Monitorizare și Evaluare 17
IV. ANEXE 19

I. PREVEDERI GENERALE

1.1. Suport investiţional sub formă de granturi în contextul managementului durabil al terenurilor

Obiectivul General al Programului de granturi post-investiţionale constă în compensarea condiţionată a investiţiilor efectuate de către producătorii agricoli în tehnologii şi practici de management durabil al terenului, fapt ce va contribui semnificativ la gestionarea durabilă a terenurilor agricole şi protecţia mediului înconjurător.

Programul de granturi post-investiţionale destinate MDT vine să susţină ţinta 15.3 a UNCCD – combaterea deşertificării, restabilirea terenurilor degradate prin implementarea mecanismului Neutralitatea Degradării Terenurilor (NDT).

În cadrul celei de-a patra finanţări vor fi oferite granturi post-investiţionale pentru producătorii agricoli în vederea stimulării implementării activităţilor de management durabil al terenurilor. Suportul financiar care va fi acordat în vederea aplicării tehnologiilor si practicilor de conservare a solului şi costurile eligibile finanţate în cadrul Programului de granturi este descris în secţiunea 2.3 a Manualului.

1.2. Obiective specifice

I. Prevenirea şi combaterea eroziunii solului;
II. Ameliorarea solului;
III. Conservarea şi sporirea fertilităţii solului.

II. PEZENTAREA SUPORTULUI INVESTIȚIONAL DE GRANTURI POST-INVESTIȚIONALE DESTINATE MANAGEMENTULUI DURABIL AL TERENURILOR

2.1. Beneficiarii granturilor post-investiționale destinate managementului durabil al terenurilor

Beneficiarii eligibili pentru granturile post-investiționale destinate aplicării practicilor și tehnologiilor de management durabil al terenurilor sunt **producătorii agricoli,** care corespund criteriilor de eligibilitate descrise în secțiunea 2.2.

2.2. Criterii de eligibilitate pentru producătorii agricoli

Solicitantul la Programul de granturi post-investiționale destinat managementului durabil al terenurilor, trebuie să respecte următoarele condiții:

- ✓ **este înregistrat conform legislației în vigoare; activează și realizează investiția pe teritoriul controlat de autoritățile Republicii Moldova, inclusiv pe teritoriul raionului Dubăsari, situat după traseul Rîbnița – Tiraspol, cu excepția or. Chișinău si Bălți, în modul stabilit de legislația în vigoare;**
- ✓ **activează în sectorul agricol de minim 1 an;**
- ✓ **a efectuat investiții (cheltuieli) eligibile, în conformitate cu obiectivele Programului de granturi post-investiționale;**
- ✓ **a procurat bunuri/servicii eligibile de la furnizori și distribuitori;**
- ✓ **a efectuat investiția nu doar din surse de grant/ subvenție (se va prezenta dovada co-finanțării din surse proprii);**
- ✓ **nu a beneficiat de grant din alte programe de asistență externă pentru același echipament/practică de MDT;**
- ✓ **este proprietar al bunurilor imobile ce constituie obiect al investiției, după cum urmează:**

  - termenul de arendă/comodat a bunurilor imobile în/pe care este efectuată investiția nu este mai mic de 5 ani pentru culturi anuale și este valabil până la 31 decembrie a anului în curs.

  - termenul de arendă/comodat a bunurilor imobile în/pe care este efectuată investiția nu este mai mic de 15 ani pentru plantațiile multianuale, calculat începând cu anul precedent celui de aplicare la Programul de granturi.
- ✓ **nu este inclus în Lista de Interdicție a producătorilor agricoli și nu este în proces de insolvabilitate sau lichidare**;
- ✓ **la momentul depunerii cererii de aplicare, nu are restanțe la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național**;
- ✓ **confirmă angajamentul pentru participare la activitățile de diseminare și demonstrație desfășurate în cadrul Proiectului MAC-P**.

2.3. Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile

Granturile post-investiționale sunt destinate compensării cheltuielilor pentru procurarea de echipamente și utilaje agricole performante care asigură conservarea solurilor, inclusiv echipamente și sisteme de irigare, precum și implementarea măsurilor de ameliorare a solului în

cadrul practicilor agricole prin aplicarea măsurilor agrotehnice, fitoameliorative și hidrotehnice în scopul asigurării managementului durabil al terenurilor.

Obiective specifice, specificarea acţiunilor şi măsurilor aplicate pe terenurile agricole, şi costurile eligibile finanţate în cadrul Programului de granturi post-investiţionale

(în concordanţă cu Reglementările tehnice "Măsurile de protecţie a solului în cadrul practicilor agricole" (HG #1157/2008) şi Programul de îmbunătăţiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 şi Planul de acţiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea acestuia (HG #864/2020)

Obiective specifice	Specificarea acţiuni/măsurilor	Costuri eligibile
Prevenirea şi combaterea eroziunii solului (de suprafaţă, de adâncime, eoliene)	• Amenajări antierozionale hidrotehnice şi fitoameliorative pe terenurile agricole afectate de ravene (eroziunea de adâncime)	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Construcţia digurilor şi a micilor diguleţe în amonte, amenajarea diverselor obstacole (gărduleţe, plase etc.) de-a lungul curbelor de nivel pentru reducerea scurgerilor	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Măsurile pentru reducerea forţei torenţilor: nivelări-modelări ale suprafeţei, canale de nivel, căderi în trepte (praguri, baraje, consolidări, debuşee înierbate etc.)	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Evacuarea dirijată a surplusului de apă de pe versanţi prin amenajarea unei reţele de valuri-canale pentru captarea şi evacuarea dirijată a surplusului de apă de pe versanţi şi prevenirea eroziunii în adâncime	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Crearea de biloane înclinate pentru dispersarea şi evacuarea apei	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Crearea canalelor de coastă pe curbe de nivel sau înclinate, cu dispersoare naturale sau artificiale de evacuare a apelor, în funcţie de pantă şi tipul solului	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Crearea de canale de coastă pentru evacuarea apelor de pe pante peste 10° în sectoarele umede	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Crearea manuală sau mecanică a teraselor continue cu platformă orizontală	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate

Obiective specifice	Specificarea acțiuni/măsurilor	Costuri eligibile
		prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Crearea de terase individuale orizontale, în cazul terenurilor cu soluri grele şi pante de peste 15°, precum şi cele înclinate uşor sau mijlociu	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Crearea şanţurilor temporare de evacuare a surplusului de apă din perioadele ploioase	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Înfiinţarea/reabilitarea de fâşii forestiere paravânt pentru combarerea eroziunii eoliene	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Înfiinţarea/reabilitarea de fâşii vegetative de filtrare formate din ierburi perene în semănături de culturi prăşitoare şi pe marginea canalelor de scurgere	material săditor, combustibil
	• Benzi înierbate cu specii protectoare de suprafaţă şi pe versanţi cu pante uniforme pentru plantaţiile multianuale	material săditor, combustibil
	• Înierbarea (semănarea întregii suprafeţe cu specii de ierburi) cu lucrarea solului numai în jurul pomilor în livezi	material săditor, combustibil
	• Înierbarea de terase	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată, etc.
	• Fâşii înguste permanente de ierburi perene pe liniile de contur	material săditor, combustibil
	• Amenajarea benzilor de arbuşti fructiferi pe pantele din amonte ale drumurilor orientate pe curbele de nivel	material săditor, combustibil, manopera
	• Plantarea de arbori cultivaţi în rânduri sau garduri vii (Distanţa dintre fasie de protecţie şi terenul protejat este maximum de 20 de ori mai mare decât înălţimea perdelei de protecţie)	material săditor, combustibil, manopera
	• Ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate	material săditor,

Obiective specifice	Specificarea acţiuni/măsurilor	Costuri eligibile
		combustibil
	• Ameliorarea păşunilor şi fâneţelor ca măsuri de protecţie antierozionale	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
Ameliorarea solurilor (chimică şi hidrică)	• Amendarea chimică a solurilor sărăturate (alcalice) şi pentru prevenirea soloneţizării secundare a solurilor irigate	amelioranţi (ex., ghips), combustibil
	• Fito-ameliorarea solurilor salinizate şi soloneţizate	material săditor, combustibil
	• Reabilitarea sistemelor de irigare /de desecare (cu exceptia sistemelor centralizate de irigare) pentru atenuarea secetei pedologice	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Construcţia sistemelor de irigare şi/sau de desecare (desecare - captare, drenare şi evacuare dirijată a apei în exces, inclusiv pentru ameliorarea solurilor mlăştinoase şi mocirlelor) (cu excepţia sistemelor centralizate de irigare)	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Construcţia de sisteme de captare a apei pluviale în scopul folosirii la irigarea culturilor agricole	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Executarea de biloane de pământ cu pantă lină şi uniformă pentru reţinerea apei pe versanţi	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Instalarea sistemelor de colectare a apei pluviale de pe acoperişuri în scopuri de irigare	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Construcţia sau reabilitarea bazinelor de acumulare a apelor pluviale şi de suprafaţă pentru irigare, pentru crearea rezervelor de apă în scopuri de minimizare a efectelor de secetă	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată

Obiective specifice	Specificarea acţiuni/măsurilor	Costuri eligibile
Conservarea şi sporirea fertilităţii solurilor	• Cultivarea culturilor siderale şi/sau leguminoase pentru prevenirea degradării şi refacerii structurii solului	material săditor, combustibil
Asigurarea cu tehnică a ameliorării, conservării şi sporirii fertilităţii solurilor	• Sisteme de irigare mobile şi staţionare, inclusiv echipament de udare prin picurare/aspersiune/microaspersiune, staţii de pompare, reţele de aducţie şi/sau de distribuţie, sisteme de tratare a apei pentru irigare	costuri conform devizului de cheltuieli, confirmate prin proiect, facturi, ordine de plată
	• Tehnică agricolă pentru implementarea sistemului/tehnologiei de lucrare a solului fără întoarcerea brazdei (No-Till)	Semănători No-Till, Tocătoare (cu condiţia deţinerii în proprietate a semănătorii No-Till), Stropitoare de câmp (cu condiţia deţinerii în proprietate a semănătorii No-Till), Combină de recoltare cu tocător şi distribuitor al paielor inclus (cu condiţia deţinerii în proprietate semănătorii No-Till, şi stropitorii de câmp)
	• Tehnică agricolă pentru implementarea sistemului/tehnologiei de lucrare parţială a solului în benzi (Strip-Till)	Combinatoare pentru formarea benzilor
	• Tehnică agricolă pentru tocarea resturilor vegetale folosite pentru incorporarea în sol sau acoperirea suprafeţei solului cu material organic sau mulci	Tocătoare de resturi vegetale, tocătoare de crengi

NOTĂ 1: Măsuri de protecţie şi ameliorare a solului (practici de management durabil al terenurilor)

- **Lucrările de amenajări silvice urmează să fie efectuate de către autorităţi/instituţii abilitate. Toate construcţiile hidrotehnice de captare a apei se referă la clasa a IV-a de construcţii capitale şi se realizează în baza proiectelor de execuţie aprobate.**
- **Vor fi acceptate spre finanţare doar cheltuielile suportate de către solicitant în anul depunerii dosarului de aplicare la Programul de granturi, conform proiectului/ devizului de cheltuieli elaborat de specialişti atestaţi în domeniu. In cadrul prezentei măsuri sunt eligibile inclusiv _cheltuielile de manopera confirmate prin acte primar contabile. Măsurile de protecţie şi ameliorare a solurilor aplicate pe terenurile agricole sunt descrise în Ghidul practic „Managementul durabil al terenurilor" (https://www.capmu.md/wp-content/uploads/2017/02/Gidul20MDT1.pdf).**

NOTĂ 2: Utilaje, echipamente şi maşini agricole destinate tehnologiilor conservative de lucrare a solului (No-Till / Strip-Till)

- **Vor fi acceptate doar utilaje şi echipamente agricole noi procurate în anul depunerii dosarului de aplicare la Programul de granturi de la furnizori/distribuitori din ţară sau importate direct de către producătorul agricol, cu anul producerii începând cu anul 2021.**
- **Excepţie: Va fi eligibil şi utilajul agricol nou, procurat în rate începând cu anul 2020. Producătorul agricol va avea dreptul să solicite grantul post-investiţional odată cu achitarea ultimei rate şi trecerea în proprietatea a utilajului agricol nou. Valoarea grantului se va calcula din ratele de achitare până la 31 decembrie al anului de depunere a dosarului de aplicare la Programul de granturi. Condiţie obligatorie pentru utilajul achiziţionat în rate este ca ultima rată sa fie achitata în anul în care a fost depusă cererea de finanţare. Pentru utilajul agricol procurat în rate, anul producerii nu va fi mai mic de doi ani de la anul primei facturi.**
- **Excepţie: Pentru utilajul agricol nou, procurat începând cu anul 2020 prin intermediul organizaţiilor de creditare nebancară (în baza unui contract de leasing financiar), producătorii agricoli vor avea dreptul să solicite grantul post-investiţional odată cu achitarea ultimei rate în anul de aplicare la Programul de granturi şi trecerea în proprietate a utilajului agricol nou. Valoarea grantului se va calcula din ratele achitate, cu excepţia plăţilor aferente leasingului: dobânda de leasing, asigurarea bunului. Pentru utilajul agricol procurat în leasing, anul producerii nu va fi mai mic de doi ani de la anul primei facturi.**

NOTĂ 3: Echipamente şi sisteme noi de irigare

- **Vor fi acceptate sistemele şi echipamentele noi de irigare procurate în anul depunerii dosarului de aplicare la Programul de granturi de la furnizori/distribuitori din ţară sau importat direct de către producătorul agricol, cu anul producerii începând cu anul 2021.**
- **Excepţie: Vor fi eligibile sistemele şi echipamentele noi de irigare procurate în rate, începând cu anul 2020. Producătorul va avea dreptul să solicite finanţarea odată cu achitarea ultimei rate şi trecerea în proprietate a echipamentului şi sistemului irigare. Valoarea grantului se va calcula reieşind din ratele achitate până la 31 decembrie al anului de depunere a dosarului de aplicare. Pentru echipamentul şi sistemul nou de irigare procurat în rate, anul producerii nu va fi mai mic de doi ani de la anul primei facturări. Condiţie obligatorie pentru sistemele de irigare achiziţionate in rate este ca ultima rata sa fie achitata in anul in care a fost depusa cererea de finanţare.**

- **Excepție: Sistemele și echipamentele noi de irigare procurate începând cu anul trei precedent celui de depunere a dosarului de aplicare prin intermediul băncilor sau organizațiilor de creditare nebancară (în baza unui contract de leasing), producătorii vor avea dreptul să solicite grantul post-investițional odată cu achitarea ultimei rate în anul de depunere a dosarului de aplicare și trecerea în proprietate a echipamentelor și sistemelor noi de irigare. Valoarea grantului se va calcula din ratele achitate, cu excepția plăților aferente leasingului: dobânda de leasing, asigurarea bunului. La echipamentul și sistemul nou de irigare procurat în leasing, anul producerii nu va fi mai mic de doi ani de la anul primei facturi.**

2.4. Suport consultativ pentru practici agricole de management durabil al terenurilor

Proiectul MAC-P va oferi asistenţă tehnică consultativă gratuită în formă scrisă pentru solicitanţii de granturi post-investiţionale pentru aplicarea corespunzătoare a tehnologiilor şi practicilor agricole de management durabil al terenurilor.

Asistenţă specializată pentru aplicarea tehnologiilor MDT:

Expertizarea utilajului agricol înaintat de potenţialii beneficiari pentru obţinerea susţinerii financiare conform condiţiilor prezentului Manual. Specialistul va întocmi pentru fiecare dosar depus la AIPA un raport de expertiză a utilajului agricol. Raportul de expertiză va stabili corespunderea/necorespunderea utilajului pentru implementarea tehnologiilor şi practicilor agricole de management durabil al terenurilor. În cazul în care raportul de expertiză va stabili necorespunderea utilajului, dosarul va fi respins de către AIPA.

Sarcinile asistenţei specializate:

- Expertizarea echipamentelor şi utilajelor de conservare a solului, cum ar fi No-Till şi Strip-Till pe perioada de implementare a Programului de granturi post-investiţionale destinate MDT;
- Prestarea de servicii de consultanţă pentru producătorii agricoli, solicitanţi de granturi MDT în cadrul MAC-P, care au achiziţionat echipamente şi utilaje pentru aplicarea tehnologiilor de conservare a solului;
- Verificarea şi evaluarea investiţiilor efectuate conform cererii de acordare a grantului în vederea facilitării procesului de evaluare şi aprobare de către Comisia de Evaluare şi Selecţie (CES).

Asistenţă specializată pentru aplicarea practicilor şi măsurilor de MDT:

Consultarea producătorilor agricoli care au realizat investiţia în practici şi măsuri de protecţie şi ameliorare a solurilor aplicate pe terenurile agricole. Specialistul va întocmi pentru fiecare dosar depus la AIPA un raport de expertiză a practicii aplicate. În cazul în care raportul de expertiză va stabili necorespunderea practicii, dosarul va fi respins de către AIPA.

Sarcinile asistenţei specializate:

- Efectuarea deplasărilor în teren la producătorii agricoli care au implementat practicile MDT. Completarea şi semnarea procesului-verbal privind aplicarea practicii MDT (care urmează să fie semnat de către reprezentanţii AIPA, primăria din localitate, solicitant şi consultant) (Anexa 4);
- Sprijin pentru elaborarea şi determinarea costurilor confirmate prin documente justificative (facturi, ordine de plată, etc.). Suport la completarea (Anexei 5) „Justificarea normelor si consumurilor operaţiilor tehnologice efectuate mecanizat pentru practici agricole de conservare a terenurilor";
- Verificarea investiţiei efectuate şi costurile eligibile prin completarea Fişei de evaluare a investiţiei. Fişa de evaluare a Investiţiei (Anexa 6) va fi completată şi semnată de către solicitant şi, după verificare, de către consultant.

2.5. Tipuri de investiţii neeligibile

a) *Taxa pe valoare adăugată*;
b) Achiziţionarea de bunuri/servicii de la *persoane / întreprinderi afiliate*;
c) Achiziţionarea de bunuri *second-hand*;
d) Achiziţionarea de *bunuri imobile*;
e) *Comisioane bancare*, costurile garanţiilor şi cheltuieli similare;
f) Costuri privind *contribuţia în natură*;
g) *Costuri de schimb valutar*, taxe şi pierderi ocazionate de schimburile valutare;
h) *Costurile aferente unui contract de leasing*: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc;
i) *Porţiunea de grant din alte proiecte sau subvenţie a cărei valoare se deduce din valoarea investiţiei eligibile*;
j) *Achitări efectuate în cadrul operaţiunilor de schimb al mărfurilor (barterul), al operaţiunilor de compensare şi al cheltuielilor de cesiune, precum şi prin intermediul întreprinderilor înregistrate în zonele off-shore.*

2.6. Valoarea maximă a grantului post-investiţional

Un grant post-investiţional va rambursa 30% din valoarea investiţiei eligibile, cu un plafon de 10 000 dolari SUA per producător agricol.

NOTĂ: Un producător agricol va fi eligibil pentru un singur grant post-investiţional conform prevederilor prezentului Manual.

2.7. Valuta grantului post-investiţional

Valoarea granturilor post-investiţionale solicitate se va indica în dolari SUA (conform Anexei nr. 1) şi vor fi debursate în lei moldoveneşti, la cursul BNM din data plăţii.

2.8. Evaluarea de mediu

În conformitate cu Cadrul de Management de Mediu şi Social al Proiectului Agricultura Competitivă în Moldova, dosarele înaintate spre finanţare vor fi supuse procedurii de evaluare de mediu, şi, în funcţie de categoria acestora, vor conţine documentaţia de mediu necesară (Anexa 3).
Totodată, în prealabil, producătorii agricoli vor asigura obţinerea coordonărilor şi autorizaţiilor de mediu necesare în conformitate cu legislaţia naţională în funcţie de obiectul investiţiei şi activităţile desfăşurate.

2.9. Documentele necesare pentru obţinerea granturilor post-investiţionale

1. Cererea-tip de acordare a grantului post-investiţional conform obiectivelor stipulate în cadrul componentei C "Sporirea productivităţii solurilor printr-un management durabil al terenurilor" (Anexa 1);
2. Copia de pe certificatul de înregistrare *(pentru gospodăriile ţărăneşti)*;
3. Copia de pe declaraţiei de constituire *(pentru gospodăriile ţărăneşti)*;
4. Extrase/informaţii sistematizate de la ASP pentru terenurile agricole în proprietate privată;
5. Extrasul din Registrul de evidenţă a contractelor de arendă a terenului al primăriei care atesta terenurile deţinute in arenda cu termenul de până la 5 ani;

6. Declaraţia pe propria răspundere privind veridicitatea datelor şi a documentelor prezentate, inclusiv angajamentul de a implementa agricultura conservativă, de a nu reduce suprafaţa terenurilor agricole pe care vor fi aplicate utilajele/echipamentele/practicile de management durabil al terenurilor şi de a nu înstrăina sub nici o formă obiectul investiţiei pe perioada proiectului şi angajamentul de a respecta cerinţele şi standardele de mediu la implementarea proiectului (Anexa 2);
7. Copia de pe situaţiile financiare pe anul precedent celui de gestiune, pentru persoanele juridice , avizat în modul stabilit de către serviciile publice desconcentrate ale Biroului Naţional de Statistică, iar în cazul gospodăriilor ţărăneşti – darea de seamă unificată. În cazul prezentării către instituţia abilitată a situaţiilor electronice în format electronic, urmează a fi prezentata recipisa, care denotă faptul depunerii acesteia on line;
8. Certificatul eliberat de banca comercială, în care va fi indicat numărul contului în lei moldoveneşti;
9. Certificatul privind lipsa sau existenţa restanţelor faţă de bugetul public naţional , eliberat de inspectoratele fiscale teritoriale, , valabil la data depunerii Cererii;
10. Formularele de evaluare de mediu conform categoriei şi specificului sub-proiectului (Anexa 3).

<u>Documente pentru investiţiile în practici agricole de management durabil al terenurilor:</u>

1. Proiect de execuţie verificat şi aprobat pentru implementarea practicilor de MDT (după caz);
2. Avizul Expertizei Ecologice de Stat privind proiectul de execuţie (după caz);
3. Act de recepţie finală a lucrărilor de construcţie (după caz);
4. Proces verbal de constatare a practicii MDT implementate (inclusiv poze), completat cu ajutorul consultantului MAC-P în domeniul practicilor MDT (Anexa 4);
5. Justificarea normelor si consumurilor operaţiilor tehnologice efectuate mecanizat pentru practici agricole de conservare a solurilor, completat cu ajutorul consultantului MAC-P în domeniul practicilor MDT (Anexa 5);
6. Fişa de evaluare a investiţiei completată pentru practicile de MDT, completată cu ajutorul consultantului MAC-P în domeniul practicilor MDT (Anexa 6);
7. Copia contractului de prestare a serviciilor/ executare a lucrărilor/ achiziţionare, după caz;
8. Copia ordinelor de plată privind achitarea integrală;
9. Copia facturilor fiscale/de expediţie (după caz).;
10. Copia declaraţiilor vamale şi complementare precum şi a invoice-urilor (după caz).

<u>Documente justificative care confirmă efectuarea investiţiei pentru tehnica destinată lucrărilor de management durabil al terenurilor No Till / Strip Till)</u>:

1. Copia de pe facturi, facturi fiscale, facturi de expediţie;
2. Copia declaraţiilor vamale de import şi a invoice-urilor (facturi fiscale externe);
3. Copia de pe contractul de vânzare-cumpărare privind achiziţionarea tehnicii, după caz;
4. Copia de pe ordinul de plată privind achitarea integrală (inclusiv a avansului, indiferent de mărimea şi data achitării lui);
5. Copia certificatului de înmatriculare sau cel provizoriu al tehnicii agricole şi/sau a maşinilor şi echipamentelor agricole sau <u>paşaportului tehnic</u> pentru utilajele achiziţionate, care nu sunt supuse înmatriculării, inclusiv pentru utilajul condiţionat la punctul 2.3 (Tehnologii No-Till/Strip-Till);

6. Copia de pe actul ce atestă dreptul de posesie asupra tractorului care este necesar pentru agregarea utilajului şi copia certificatului de înmatriculare a acestuia;
7. Copia specificaţiilor tehnice a utilajului înaintat spre finanţare.

Documente justificative care confirmă efectuarea investiţiei în echipamente de irigare:

1. Copia de pe contractul de vânzare – cumpărare a utilajului şi echipamentului nou procurat (după caz);
2. Copia invoice-urilor;
3. Copia de pe facturi/facturi fiscale/facturi de expediţie;
4. Copia declaraţiilor vamale de import şi a invoice-urilor (facturi fiscale externe);
5. Copia de pe ordinul de plată privind achitarea integrală (inclusiv a avansului, indiferent de mărimea şi data achitării lui) sau, după caz, a ratei achitate la procurarea echipamentelor sau sistemelor noi de irigare;
6. Procesul-verbal de punere în funcţiune a mijlocului fix (formular interdepartamental tipizat MF-1, aprobat prin Hotărârea Departamentului Statistică a Republicii Moldova nr. 8 din 12 aprilie 1995), pentru utilajele, echipamentele şi alte bunuri eligibile care necesită a fi instalate, cu excepţia bunurilor care, conform art.26 alin.(2) din Codul fiscal nr. 1163/1997, nu reprezintă mijloace fixe;
7. Pentru echipamentul care formează reţelele de aducţie şi/sau distribuţie se vor prezenta următoarele documente suplimentare:
    - copia schiţei de proiect;
    - copia devizului de cheltuieli aprobat şi verificat de specialişti atestaţi;
    - copia procesului-verbal de executare a lucrărilor;
    - copia procesului-verbal de recepţie finală.

III. PROCEDURA DE ACCESARE A GRANTURILOR POST-INVESTIŢIONALE ÎN CADRUL PROIECTULUI MAC-P

3.1. Depunerea dosarului de aplicare pentru Programul de granturi post-investiţionale

Dosarele de aplicare la Programul de granturi post-investiţionale se depun la sediile secţiilor/serviciilor teritoriale ale Agenţiei de Intervenţiei şi Plăţi în Agricultură (AIPA), din raza teritorială în care s-a efectuat investiţia, de către solicitant sau reprezentantul legal al acestuia, în limita termenului specificat în apelul de depunere. Termenul de depunere va fi stabilit prin Ordinul MAIA coordonat cu managementul proiectului şi AIPA. Anunţul privind lansarea apelului de depunere a cererilor de finanţare va fi plasat pe site-ul oficial al AIPA şi UCIMPA.

Dosarul de aplicare se depune sigilat şi numerotat pentru a nu permite detaşarea şi sau înlocuirea documentelor, precum şi semnat pe fiecare pagină de către solicitant. Documentele în copii trebuie să conţină menţiunea Conform originalului şi stampila ST al AIPA.

Toate dosarele urmează a fi transmise Direcţiei Administrare şi Aprobarea Proiectelor (Oficiul central AIPA).

Subdiviziunea responsabilă va transmite dosarele către experţii contractaţi în cadrul proiectului pentru expertizarea utilajului agricol/măsuri pentru implementarea tehnologiilor şi practicilor agricole de management durabil al terenurilor. Doar după expertizarea proiectului post-investiţional, Direcţia administrarea si aprobarea proiectelor va verifica cererile depuse cu emiterea unui aviz pozitiv/negativ in cadrul evaluării preliminare.

Direcţia Administrare şi Aprobare Proiectelor a AIPA va întocmi un proces verbal (în 2 exemplare) pentru transmiterea dosarelor către CES. Procesul verbal va fi semnat de Directorul AIPA şi contrasemnat de Preşedintele Comisiei de Evaluare şi Selecţie.

Procesul verbal va include următoarea informaţie: numărul de ordine a dosarului, denumirea producătorului agricol, localitatea, obiectul investiţiei, valoarea investiţiei (lei), valoarea investiţiei eligibile (lei), valoarea subvenţiei solicitate/accesate (lei) şi suma grantului solicitată în dolari SUA. Procesul verbal împreună cu dosarele avizate pozitiv vor fi remise Comisiei de Evaluare şi Selecţie.

3.2. Evaluarea dosarului de aplicare pentru Programul de granturi post-investiționale

Evaluarea şi selecţia finală a proiectelor va fi efectuată de către o Comisie de evaluare şi selecţie, (Comisie) interministerială, formată din 5 membri, după cum urmează:

- 2 reprezentanţi ai Ministerului Agriculturii şi Industriei Alimentare;
- 1 reprezentant al Ministerului Mediului;
- 1 reprezentant al Ministerului Economiei;
- 1 reprezentant al Cancelariei de Stat.

Cu scopul de a sprijini activităţile de evaluare, în cadrul Comisiei vor fi desemnaţi şi experţi calificaţi care să cunoască specificul tehnologiilor şi practicilor MDT. Experţii nu vor participa la evaluarea propriu zisă a dosarelor, dar au obligaţia de a consulta membrii Comisiei, la necesitate, cu privire la aspectele tehnice şi de mediu, pe baza expertizei pe care o deţin, şi să faciliteze membrilor Comisiei adoptarea deciziilor în cadrul procesului de analiză a dosarelor.

Dosarele vor fi evaluate şi selectate în baza criteriilor de evaluare aprobate.

Dosarele vor fi selectate pentru finanţare în ordinea descrescătoare punctajului obţinut.

Procesul Verbal al Comisiei va fi elaborat şi semnat în termen de 3 zile lucrătoare din ziua organizării procesului de evaluare şi selecţie a proiectelor pentru finanţare. Procesul verbal al CES va include suma aprobată a grantului în dolari SUA. Granturile aprobate în dolari SUA vor fi debursate în lei la cursul BNM din ziua plăţii.

Rezultatele evaluării dosarelor de aplicare vor fi publicate pe site-ul AIPA www.aipa.gov.md, în termen de 5 zile lucrătoare din momentul semnării Procesului-Verbal de către membrii Comisiei.

3.3. Autorizarea plăţii porţiunii de grant

Odată aprobată lista beneficiarilor, în baza dosarelor de aplicare aprobate, AIPA va semna Contracte de Grant cu fiecare beneficiar selectat de Comisia de Evaluare şi Selecţie şi va transfera mijloacele financiare la contul producătorului agricol indicat în cererea de aplicare. Modelul Contractului de grant urmează a fi aprobat prin Ordinul MAIA.

3.4. Monitorizare şi Evaluare

Monitorizarea şi Evaluarea implementării sub-proiectelor finanţate va include obligatoriu vizite la beneficiari, colectarea datelor pentru evaluarea indicatorilor de dezvoltare şi rezultat, dar şi elaborarea rapoartelor de M&E.

Procesul de M&E va fi realizat de echipa AIPA şi UCIMPA.

ACSA va oferi asistenţă pentru instruirea producătorilor agricoli (beneficiari ai Programului de granturi post-investiţionale) în vederea consolidării capacităţilor acestora pentru auto-evaluarea eficienţei economice, sociale şi de mediu ca urmare a aplicării tehnologiilor de MDT.

UCIMPA împreună cu AIPA va asigura o monitorizare sistematică în vederea colectării datelor privind indicatorii de rezultat şi performanţă, elaborării rapoartelor de M&E, introducerii datelor colectate în Sistemul de Management Informaţional al MAC-P, astfel asigurând transparenţa implementării proiectului. În baza M&E vor fi elaborate rapoarte de progres pentru părţile interesate ale proiectului prin reflectarea rezultatele obţinute, impactul investiţiilor efectuate de către producătorii agricoli, impedimentele întâmpinate şi soluţiile oferite.

Procesul de monitorizare şi evaluare a performanţelor se va face folosind următoarele metode:

- Vizite la beneficiar de cel puţin o dată în jumătate de an, efectuate împreună cu oficiile teritoriale AIPA, Coordonatorul Componentei (după caz);
- Discuţii prin telefon cu producătorii agricoli;
- Monitorizarea participativă (AIPA, UCIMPA) şi vizitele de evaluare efectuate o dată pe an.

IV. ANEXE

ANEXA 1: Cererea-tip de solicitare a grantului post-investiţional

ANEXA 2: Declaraţia pe propria răspundere privind veridicitatea datelor şi a documentelor prezentate

ANEXA 3: Formularele de evaluare de mediu

ANEXA 4: Proces verbal privind implementarea practicii MDT

ANEXA 5: Justificarea normelor si consumurilor operaţiilor tehnologice efectuate mecanizat pentru practici agricole de conservare a solurilor

ANEXA 6: Fişa de evaluare a investiţiei